

RECENZIE

Susanne Sievers/Otto H. Urban/Peter C. Rams: Lexikon zur keltische Archäologie. Mitteilungen der Prähistorischen Kommission, Band 73, Herausgegeben von Herwig Friesinger, Wien 2012, 2 zväzky, 2207 strán, pevná väzba, brožovaná väzba. ISBN 978-3-7001-6765-5, ISSN 0065-5376.

Recenzovaná publikácia predstavuje výsledok niekoľkoročnej práce rozsiahleho kolektívu autorov z celej Európy pod vedením S. Sieversovej, O. Urbana a P. Ramsa spolu s koordinátormi za každú krajinu v Európe, venujúcich sa problematike doby laténskej. Zostavovateľský kolektív je doplnený o ďalších 299 autorov hesiel z jednotlivých európskych krajín: Za Slovensko sú v širokom autorskom kolektíve zastúpení ako koordinátori pracovníci Archeologického ústavu SAV v Nitre: G. Březinová a K. Pieta a spolupracovníci: L. Benediková, E. Miroššayová, E. Kolníková a J. Bujna.

Cieľom tejto rozsiahlej publikácie bolo sprístupnenie najvýznamnejších lokalít, nálezov a historických zmienok o Keltoch. Doplnené sú o jednotlivé pojmy, metódy a techniky výskumu z pohľadu archeológie, numizmatiky a dejín umenia. Práca je prehľadne usporiadaná podľa jednotlivých hesiel v abecednom poradí. Slovník predstavuje heslá najvýznamnejších lokalít doby halštatskej a laténskej v Európe. Heslovito sú spomenuté keltské kmene, historické osobnosti antického ako aj keltského sveta a najvýznamnejšie a najtypickejšie keltské výrobky. Územie Slovenska je reprezentované najznámejšími a najzásadnejšími lokalitami sídliskového typu ako aj pohrebiská, resp. ojedinelými náleziskami. Jednotlivé heslá sú spracované stručne, vecne, niektoré obširnejšie a podrobnejšie. Každé heslo je doplnené o základnú literatúru k téme. V texte sa nachádzajú čiernobiele ako aj farebné fotografie predmetov, perokresby ako aj mapy a plány lokalít.

Publikácia je doplnená obširným súpisom základnej literatúry k jednotlivým heslám. V závere publikácie je uverejnený register miest, autorský register autorov k jednotlivým heslám a menný register.

Pokiaľ ide o lokality z územia Slovenska, zastúpené v lexikóne, treba vyzdvihnúť okrem v práci zahrnutých hesiel o klasických lokalitách doby laténskej na Slovensku, kde sú rovnomerne zastúpené jednak sídliskové (G. Březinová), výšinné opevnené lokality – keltské ako aj v hornatej časti severného Slovenska, spadajúce do oblasti púchovskej kultúry spracovali K. Pieta, L. Benediková. Pohrebiská v rámci Slovenska spracoval J. Bujna. Samostatným heslom je Bójske mincovníctvo (E. Kolníková/P. Kos). Lokality z východného Slovenska spracovala E. Miroššayová. Ide o reprezentatívnu vzorku hesiel, ktorá zahŕňa celé spektrum doby laténskej od jej začiatku v 5. storočí pred Kr. až po začiatok doby rímskej. Medzi heslami sa nachádzajú aj nové zásadné náleziská ako napr. Horné Orešany - Slepý vrch, ktorý sa do odbornej literatúry dostal iba v nedávnom období vďaka publikovaniu najnovších nálezov. Mierne rozsahom ako aj informačne je poddimenzované heslo Bratislava oppidum. V porovnaní s pomerne podrobnými informáciami v hesle o Devíne, Bratislava je spracovaná iba veľmi heslovito, čo do istej miery kontrastuje k jej nadregionálnemu významu a nepomerom informácií v porovnaní s menej významným časovo súčasným Devínom. Pravdepodobným dôvodom je stále nedostatočné publikovanie veľmi dôležitých a pre spoznanie záveru doby laténskej v stredodunajskom priestore rozhodujúce publikovanie nálezov z bratislavského oppida. Naproti tomu je tam stručne spomenutá aj informácia o najnovších objavoch murovaných architektúr, zistených počas renovácie Bratislavského hradu.

V každom prípade ide o veľmi kvalitnú publikáciu, obsahujúcu kvantum informácií k najvýznamnejším lokalitám z doby laténskej, v ktorej si čitateľ nájde základnú literatúru k jednotlivým náleziskám resp. samotnej problematike doby laténskej v celej Európe. Nič na to nemenia ani drobné nedostatky v podobe preklepov, resp. chybné napísaných lokalít a mien predovšetkým z oblasti strednej a východnej Európy, kde sa objavujú zamenené litery v jednotlivých slovách. Čitateľ si v Lexikóne určite nájde obsiahle informácie k problematike Keltskej civilizácie s množstvom literatúry. Publikáciu môžeme prirovnať s nadčasovému dielu akademika J. Filipa *Enzyklopädisches Handbuch zur Ur- und Frühgeschichte Europas*.

Radoslav Čambal